

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a noua)

18 ianuarie 2017*

„Trimitere preliminară — Proprietate intelectuală — Directiva 2004/48/CE — Acțiune referitoare la încălcarea unui drept de proprietate intelectuală — Dreptul la informare — Cerere de informații într-o procedură — Procedură legată de acțiunea care a condus la constatarea încălcării unui drept de proprietate intelectuală”

În cauza C-427/15,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Nejvyšší soud (Curtea Supremă, Republica Cehă), prin decizia din 24 iunie 2015, primită de Curte la 3 august 2015, în procedura

NEW WAVE CZ, a.s.

împotriva

ALLTOYS, spol. s r. o.,

CURTEA (Camera a noua),

compusă din domnul C. Vajda (raportor), îndeplinind funcția de președinte de cameră, doamna K. Jürimäe și domnul C. Lycourgos, judecători,

avocat general: domnul H. Saugmandsgaard Øe,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru guvernul ceh, de M. Smolek și de J. Vlácil, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de P. Němečková și de F. Wilman, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general, pronunță prezenta

* Limba de procedură: ceha.

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 8 alineatul (1) din Directiva 2004/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală (JO 2004, L 157, p. 45, rectificare în JO 2004, L 195, p. 16, Ediție specială, 17/vol. 2, p. 56).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între NEW WAVE CZ, a.s. (denumită în continuare „NEW WAVE”), titulara mărcii verbale MegaBabe, pe de o parte, și ALLTOYS, spol. s r. o., pe de altă parte, în legătură cu utilizarea de către aceasta din urmă a mărcii respective fără consimțământul celei dintâi.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Considerentul (10) al Directivei 2004/48 are următorul cuprins:

„Obiectivul prezentei directive constă în apropierea [legislațiilor statelor membre] pentru a asigura un nivel de protecție ridicat, echivalent și omogen, al proprietății intelectuale în cadrul pieței interne.”
- 4 Articolul 8 din această directivă, intitulat „Dreptul la informare”, prevede la alineatele (1) și (2):

„(1) Statele membre asigură ca, în cadrul unei acțiuni referitoare la încălcarea unui drept de proprietate intelectuală și ca răspuns la o cerere justificată și rezonabilă a reclamantului, autoritățile judecătorești competente să poată ordona ca informațiile privind originea și rețelele de distribuție a mărfurilor sau a serviciilor care încalcă un drept de proprietate intelectuală să fie furnizate de contravenient și/sau de orice altă persoană care:

 - (a) a fost găsită în posesia mărfurilor contrafăcute la scară comercială;
 - (b) a fost găsită în timp ce utiliza servicii contrafăcute la scară comercială;
 - (c) a fost găsită în timp ce furniza, la scară comercială, servicii utilizate în activități de contrafacere sau
 - (d) a fost semnalată, de către persoana menționată la litera (a), (b) sau (c), ca intervenind în producerea, fabricarea sau distribuirea mărfurilor sau în furnizarea serviciilor.

(2) Informațiile menționate la alineatul (1) cuprind, după caz:

 - (a) denumirea și adresele producătorilor, fabricantilor, distribuitorilor, furnizorilor și ale celorlalți deținători anteriori ai mărfurilor sau ai serviciilor, precum și ale angroșiștilor destinatari și ale vânzătorilor cu amănuntul;
 - (b) informații privind cantitățile produse, fabricate, livrate, primite sau comandate, precum și prețul obținut pentru mărfurile sau serviciile respective.”

- 5 Articolul 9 din directiva menționată, intitulat „Măsuri provizorii și asigurătorii”, prevede la alineatele (1) și (2):

„(1) Statele membre asigură ca autoritățile judecătorești competente să poată, la cererea reclamantului:

- (a) să pronunțe împotriva presupusului contravenient o ordonanță de urgență cu scopul de a preveni orice încălcare iminentă a unui drept de proprietate intelectuală, de a interzice, cu titlu provizoriu și sub rezerva, dacă este cazul, a plății unei daune cominatorii atunci când legislația internă prevede acest lucru, ca prezumatele încălcări ale acestui drept să continue sau de a subordona continuarea lor constituirii unor garanții destinate să asigure despăgubirea titularului dreptului; o ordonanță de urgență poate fi de asemenea pronunțată, în aceleași condiții, împotriva unui intermediar ale cărui servicii sunt utilizate de către un terț pentru a încălca un drept de proprietate intelectuală; ordinele judecătorești împotriva intermediarilor ale căror servicii sunt utilizate de către un terț pentru a aduce atingere unui drept de autor sau unui drept conex sunt reglementate prin Directiva 2001/29/CE;
- (b) să ordone sechestrarea sau predarea mărfurilor suspectate de a încălca un drept de proprietate intelectuală, pentru a împiedica introducerea sau circulația lor în circuitele comerciale.

(2) În cazul unei încălcări la scară comercială, statele membre asigură ca autoritățile judecătorești competente să poată ordona, dacă partea vătămată face dovada unor împrejurări susceptibile să pună în pericol recuperarea daunelor interese, sechestrul asigurător al bunurilor mobile și imobile ale presupusului contravenient, inclusiv blocarea conturilor sale bancare și a altor bunuri. În acest scop, autoritățile competente pot să ordone comunicarea unor documente bancare, financiare sau comerciale sau accesul corespunzător la informațiile pertinente.”

- 6 Articolul 13 din Directiva 2004/48, intitulat „Daune interese”, prevede la alineatul (1):

„Statele membre asigură ca, la cererea părții prejudiciate, autoritățile judecătorești competente să ordone contravenientului care a acționat cu bună știință sau având motive suficiente de a ști acest lucru plata către titularul dreptului a unor daune interese adaptate prejudiciului real suferit de acesta prin încălcarea dreptului său.

[...]”

Dreptul ceh

- 7 Articolul 3 alineatul 1 din zákon č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a o změně zákonů na ochranu průmyslového vlastnictví (Legea nr. 221/2006 privind exercitarea drepturilor de proprietate industrială și de modificare a legislației privind protecția proprietății industriale, denumită în continuare „Legea nr. 221/2006”) prevede posibilitatea de a invoca dreptul la informații cu privire la încălcarea unui drept.
- 8 Potrivit articolului 3 alineatul 2 din Legea nr. 221/2006, dacă informațiile menționate la alineatul 1 al acestui articol nu sunt furnizate în mod voluntar într-un termen rezonabil, titularul poate să solicite informațiile respective prin introducerea unei cereri adresate instanței în cadrul unei acțiuni referitoare la încălcarea unui drept. Instanța respinge cererea dacă aceasta nu este proporțională cu gravitatea amenințării de încălcare sau cu încălcarea dreptului.

Litigiul principal și întrebarea preliminară

- 9 NEW WAVE a introdus o primă procedură împotriva ALLTOYS întrucât aceasta a utilizat, prin oferirea mărfurilor sale, marca MegaBabe fără acordul său.
- 10 În cadrul acestei prime proceduri, instanța națională a decis, prin hotărâre definitivă, că ALLTOYS încălcă drepturile pe care NEW WAVE le deține asupra mărcii MegaBabe și a obligat-o să se abțină în viitor de la a acționa în mod culpabil și să retragă produsele în cauză deja introduse pe piață. Această instanță nu a permis însă NEW WAVE să își modifice cererea introductivă pentru ca ALLTOYS să fie totodată obligată să îi furnizeze toate informațiile referitoare la mărfurile vizate.
- 11 După încheierea definitivă a procedurii menționate, NEW WAVE a inițiat o nouă procedură în fața Městský soud v Praze (Tribunalul Municipal din Praga, Republica Cehă) pentru ca ALLTOYS să fie obligată să îi comunice toate informațiile privind originea și rețelele de distribuție a mărfurilor care poartă marca MegaBabe pe care aceasta din urmă, în oricare moment din trecut sau din prezent, le-a depozitat, le-a introdus pe piață sau le-a importat, și anume în mod concret numele și prenumele sau denumirea comercială, precum și domiciliul sau sediul furnizorului, ale fabricantului, ale angrosistului, ale distribuitorului și ale oricărui alt deținător anterior al acestor mărfuri, precum și datele referitoare la cantitățile livrate, depozitate, primite sau comandate și la cantitățile vândute și datele precise cu privire la prețul de vânzare a diferite articole și la prețul plătit de ALLTOYS furnizorului pentru mărfurile livrate.
- 12 Prin hotărârea din 26 aprilie 2011, Městský soud v Praze (Tribunalul Municipal din Praga) a respins cererea introdusă de NEW WAVE. Această instanță a considerat că nu era posibilă invocarea dreptului la informații printr-o acțiune formulată separat, dat fiind că articolul 3 din Legea nr. 221/2006 prevede că un astfel de drept nu poate fi invocat decât prin intermediul unei cereri adresate instanței sesizate cu acțiunea referitoare la încălcarea unui drept. Or, potrivit acestei instanțe, în cauza principală, acțiunea referitoare la încălcarea unui drept fusese deja soluționată prin hotărârea definitivă pronunțată în cadrul primei proceduri.
- 13 NEW WAVE a formulat apel în fața Vrchní soud v Praze (Curtea Superioară din Praga, Republica Cehă), care, prin hotărârea din 27 februarie 2012, a reformat hotărârea pronunțată în primă instanță, obligând ALLTOYS să comunice NEW WAVE informațiile solicitate. Instanța de apel menționată a considerat că era necesar să se ia în considerare articolul 8 alineatul (1) din Directiva 2004/48 pentru a interpreta articolul 3 din Legea nr. 221/2006. În acest context, instanța a apreciat că procedura referitoare la furnizarea de informații care nu au fost comunicate în mod voluntar era deopotrivă o procedură referitoare la încălcarea unui drept.
- 14 ALLTOYS a formulat recurs împotriva hotărârii pronunțate de instanța de apel menționată în fața Nejvyšší soud (Curtea Supremă, Republica Cehă).
- 15 Această din urmă instanță subliniază că, deși Legea nr. 221/2006 a transpus Directiva 2004/48 în ordinea juridică cehă, există totuși o diferență între textul acestei legi și cel al directivei respective. Astfel, în timp ce articolul 3 din Legea nr. 221/2006 prevede posibilitatea de a obține informații prin introducerea unei cereri „în cadrul unei proceduri referitoare la încălcarea unui drept” („v řízení o porušení práva”), articolul 8 alineatul (1) din Directiva 2004/48, în versiunea sa în limba cehă, prevede obligația statelor membre de a garanta posibilitatea obținerii de informații „în legătură cu o acțiune referitoare la încălcarea unui drept de proprietate intelectuală” („v souvislosti s řízením o porušení práva duševního vlastnictví”). Potrivit instanței de trimitere, este necesară interpretarea acestei dispoziții naționale în conformitate cu Directiva 2004/48. Ea arată însă că interpretarea acestei expresii folosite la articolul 8 alineatul (1) din directiva menționată nu este univocă.

- 16 În plus, Nejvyšší soud (Curtea Supremă) subliniază că există deosebiri între diferitele versiuni lingvistice ale Directivei 2004/48. Astfel, versiunile în limbile cehă, engleză și franceză ale acestei directive utilizează expresiile „în legătură cu o acțiune” („v souvislosti s řízením”), „în contextul unei acțiuni” („in the context of proceedings”) și, respectiv, „în cadrul unei acțiuni” („dans le cadre d’une action”). Potrivit acestei instanțe, spre deosebire de versiunile în limbile cehă și engleză ale Directivei 2004/48, versiunea în limba franceză a acesteia corespunde mai degrabă textului Legii nr. 221/2006, întrucât stabilește o legătură mai strânsă între acțiune și cererea de informații.
- 17 În aceste condiții, Nejvyšší soud (Curtea Supremă) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Articolul 8 alineatul (1) din Directiva 2004/48 trebuie interpretat în sensul că ne situăm în cadrul unei acțiuni referitoare la încălcarea unui drept de proprietate intelectuală și în cazul în care, după încheierea definitivă a procedurii în care s-a constatat că un drept de proprietate intelectuală a fost încălcat, reclamantul solicită, într-o procedură separată, informații referitoare la originea și la rețelele de distribuție a mărfurilor sau a serviciilor prin care se încalcă dreptul de proprietate intelectuală respectiv (de exemplu pentru a avea posibilitatea să cuantifice prejudiciul în mod precis și ulterior să solicite repararea acestuia)?”

Cu privire la întrebarea preliminară

- 18 Prin intermediul întrebării formulate, instanța de trimitere solicită să se stabilească dacă articolul 8 alineatul (1) din Directiva 2004/48 trebuie interpretat în sensul că se aplică unei situații precum cea în discuție în litigiul principal, în care, după soluționarea definitivă a unei acțiuni care a condus la constatarea încălcării unui drept de proprietate intelectuală, reclamantul solicită, într-o procedură separată, informații privind originea și rețelele de distribuție a mărfurilor sau a serviciilor care încalcă acest drept.
- 19 În această privință, conform unei jurisprudențe constante a Curții, în vederea interpretării unei dispoziții de drept al Uniunii, trebuie să se țină seama nu numai de formularea acesteia, ci și de contextul său și de obiectivele urmărite de reglementarea din care face parte această dispoziție (Hotărârea din 17 martie 2016, Liffers, C-99/15, EU:C:2016:173, punctul 14 și jurisprudența citată).
- 20 În primul rând, în ceea ce privește modul de redactare a articolului 8 alineatul (1) din Directiva 2004/48, trebuie, pe de o parte, să se arate că expresia „în cadrul unei acțiuni referitoare la încălcarea unui drept de proprietate intelectuală” nu poate fi înțeleasă ca făcând referire exclusiv la procedurile având ca obiect constatarea încălcării unui drept de proprietate intelectuală. Astfel, utilizarea acestei expresii nu exclude posibilitatea ca articolul 8 alineatul (1) menționat să includă și procedurile separate, precum cele în discuție în litigiul principal, inițiate după soluționarea definitivă a unei acțiuni care a condus la constatarea încălcării unui drept de proprietate intelectuală.
- 21 În această privință este necesar să se adauge că, desigur, așa cum a arătat instanța de trimitere, unele versiuni lingvistice ale articolului 8 alineatul (1) din Directiva 2004/48, precum cea în limba franceză, utilizează expresii care ar putea fi interpretate ca având un domeniu de aplicare mai restrâns decât expresiile utilizate în alte versiuni lingvistice, precum cele în limbile cehă și engleză. Cu toate acestea, nu este mai puțin adevărat că, așa cum a subliniat Comisia Europeană în observațiile prezentate Curții, din niciuna dintre aceste versiuni lingvistice nu reiese că reclamantul trebuie să invoce dreptul la informare prevăzut la articolul menționat în cadrul uneia și aceleiași proceduri având ca obiect constatarea încălcării unui drept de proprietate intelectuală.
- 22 Pe de altă parte, din modul de redactare a articolului 8 alineatul (1) din Directiva 2004/48 reiese că destinatarul obligației de a furniza informații nu este numai contravenientul care încalcă dreptul de proprietate intelectuală în discuție, ci și „orice altă persoană” menționată în această dispoziție la

literele (a)-(d). Or, celelalte persoane nu sunt în mod necesar părți la procedura având ca obiect constatarea încălcării unui drept de proprietate intelectuală. Această constatare confirmă că modul de redactare a articolului 8 alineatul (1) din directiva menționată nu poate fi interpretat ca fiind aplicabil numai în cadrul unor astfel de proceduri.

- 23 În al doilea rând, această interpretare este totodată conformă cu obiectivul Directivei 2004/48, care, după cum menționează considerentul (10) al acesteia, constă în apropierea legislațiilor statelor membre în ceea ce privește mijloacele de asigurare a respectării drepturilor de proprietate intelectuală, pentru a asigura un nivel de protecție ridicat, echivalent și omogen al proprietății intelectuale în cadrul pieței interne (Hotărârea din 16 iulie 2015, Diageo Brands, C-681/13, EU:C:2015:471, punctul 71).
- 24 Așadar, pentru a garanta o protecție ridicată a proprietății intelectuale, trebuie respinsă o interpretare care ar recunoaște dreptul la informare prevăzut la articolul 8 alineatul (1) din Directiva 2004/48 exclusiv în cadrul unei proceduri având ca obiect constatarea încălcării unui drept de proprietate intelectuală. Astfel, un asemenea nivel de protecție ar risca să nu fie garantat dacă nu ar fi posibilă exercitarea dreptului la informare menționat și în cadrul unei proceduri separate, inițiată după soluționarea definitivă a unei acțiuni care a condus la constatarea încălcării unui drept de proprietate intelectuală, precum cea în discuție în litigiul principal.
- 25 În al treilea rând, se impune a aminti că dreptul la informare prevăzut la articolul 8 alineatul (1) din Directiva 2004/48 concretizează dreptul fundamental la o cale de atac efectivă garantat la articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și asigură astfel exercitarea efectivă a dreptului fundamental de proprietate, din care face parte dreptul de proprietate intelectuală protejat la articolul 17 alineatul (2) din aceasta (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 iulie 2015, Coty Germany, C-580/13, EU:C:2015:485, punctul 29). În acest sens, dreptul la informare menționat permite titularului dreptului de proprietate intelectuală să identifice cine încalcă acest din urmă drept și să ia măsurile necesare, precum formularea unor cereri de măsuri provizorii, prevăzute la articolul 9 alineatele (1) și (2) din Directiva 2004/48, sau de daune interese, prevăzute la articolul 13 din această directivă, pentru a proteja dreptul respectiv. Așadar, fără a avea cunoștință deplină de întinderea încălcării dreptului său de proprietate intelectuală, titularul unui asemenea drept nu ar fi în măsură să stabilească sau să calculeze în mod precis daunele interese la care ar avea dreptul ca urmare a acelei încălcări.
- 26 În această privință trebuie arătat că nu este întotdeauna posibilă formularea unei cereri având ca obiect obținerea tuturor informațiilor relevante în cadrul unei proceduri la capătul căreia a fost constatată încălcarea dreptului de proprietate intelectuală. În special, nu poate fi exclus ca titularul unui drept de proprietate intelectuală să ia cunoștință de amploarea încălcării acestui drept doar după încheierea definitivă a procedurii respective.
- 27 Rezultă că nu este necesară limitarea exercitării dreptului la informare prevăzut la articolul 8 alineatul (1) din Directiva 2004/48 la proceduri având ca obiect constatarea încălcării unui drept de proprietate intelectuală.
- 28 Având în vedere considerațiile care precedă, este necesar să se răspundă la întrebarea adresată că articolul 8 alineatul (1) din Directiva 2004/48 trebuie interpretat în sensul că se aplică unei situații precum cea în discuție în litigiul principal, în care, după soluționarea definitivă a unei acțiuni care a condus la constatarea încălcării unui drept de proprietate intelectuală, reclamantul solicită, într-o procedură separată, informații privind originea și rețelele de distribuție a mărfurilor sau a serviciilor care încalcă acest drept.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 29 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a noua) declară:

Articolul 8 alineatul (1) din Directiva 2004/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală trebuie interpretat în sensul că se aplică unei situații precum cea în discuție în litigiul principal, în care, după soluționarea definitivă a unei acțiuni care a condus la constatarea încălcării unui drept de proprietate intelectuală, reclamantul solicită, într-o procedură separată, informații privind originea și rețelele de distribuție a mărfurilor sau a serviciilor care încalcă acest drept.

Semnături